

REZULTATELE
INVENTARIERII EMISIILOR DE
GES PROVENITE DE LA
SECTORUL 4 “AGRICULTURA”
ÎN 1990-2010

*Consultanți naționali:
Dr. hab. Sergiu Coșman
Dr. hab. prof. Valerian Cerbari*

Sumar al prezentării

- Descriere succintă a sectorului
- Categoriile de emisii cheie
- Tendințe în emisii GES
- Metodologii aplicate
- Date de activitate
- Analiza incertitudinilor
- Activități de verificare și control a calității
- Recalculări
- Integritatea inventarului
- Ameliorări planificate

Descriere succintă a sectorului

- **Contribuția sectorului în crearea PIB-ului în anul 2012 a fost de 10% (comparativ cu 39% în anul 1993).**
- **Sub aspect ramural, în anul 2012 o pondere relativ mai mare a avut-o producția sectorului fitotehnic – 56.0%; produsele zootehnice au alcătuit 41.5%, serviciile – 2.5%.**
- **În agricultură sunt antrenați peste 27.5% din populația ocupată a țării.**
- **Structura fondului funciar:**
 - **Terenuri total – 3384.6 mii ha (100%);**
 - **Terenuri agricole – 2498.3 mii ha (73.8);**
 - **Terenuri cu destinație agricolă – 2008.7 mii ha (59.3%);**
 - **Terenuri arabile – 1812.7 mii ha (53.6%);**
 - **Terenuri însămânțate – 1460.3 mii ha (43.2%);**
 - **Plantații multianuale – 298.8 mii ha (8.8%).**

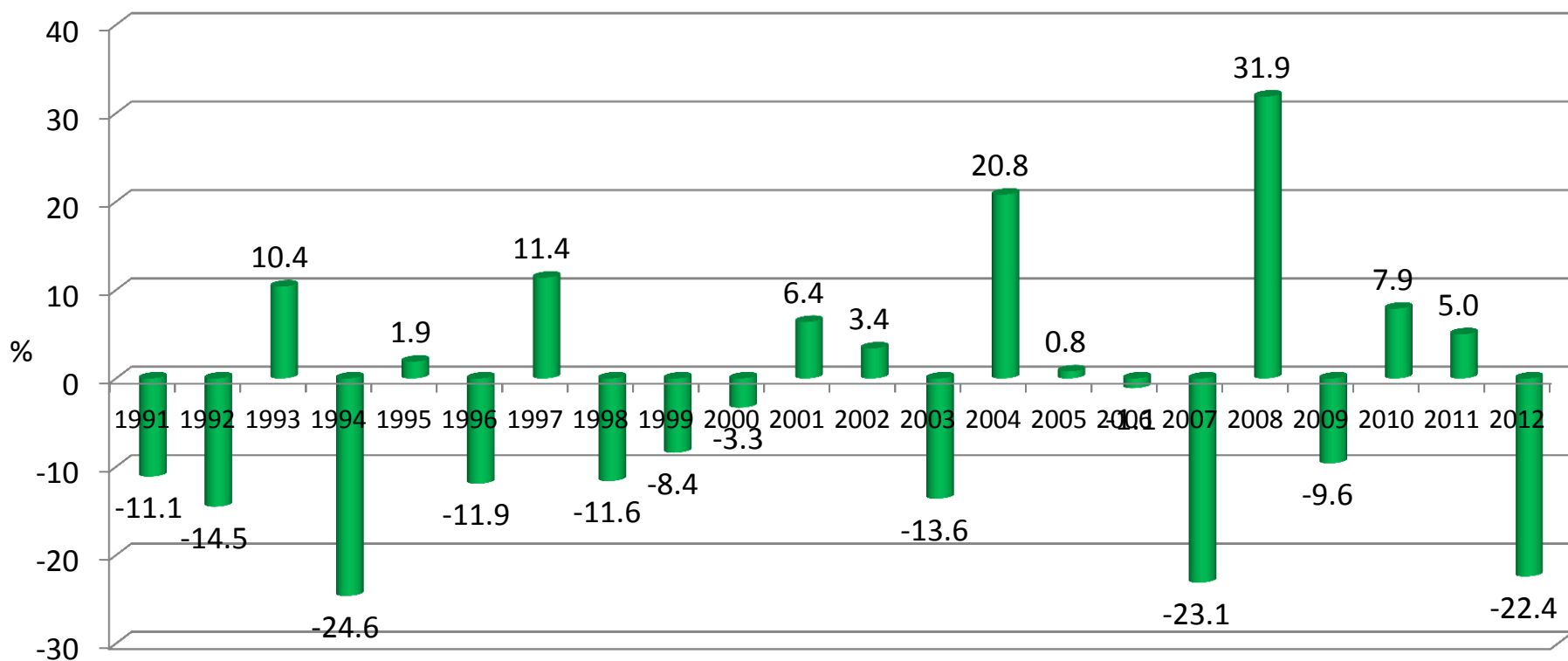
Utilizarea fondului funciar cu destinație agricolă

Situația în utilizarea fondului funciar cu destinație agricolă (2008.7 mii ha) de diferiți deținători este următoarea:

- 140 cooperative agricole cu suprafața totală de 117.6 mii ha (6.3%, suprafața medie a unei cooperative – 840 ha);
- 146 societăți pe acțiuni cu suprafața totală de 39.9 mii ha (2.0%, suprafața medie a unei societăți - 273 ha);
- 37.6 mii societăți cu răspundere limitată (SRL) cu suprafața de 688.9 mii ha (34.0%, suprafața medie unei SRL – 18.3 ha);
- 384.5 mii de gospodării țărănești (de fermier) cu suprafața de 547.2 mii ha (27.6%, suprafața medie a unei gospodării țărănești – 1.4 ha);
- loturi de pe lângă casă și grădini – 316.7 mii ha (14.2%);
- întovărășirile pomicole și loturile pentru legumicultură – 6 mii ha (0.3%);
- fondul de rezervă și alte terenuri – 292.4 mii ha (15.6%);
- Suprafața totală a exploatațiilor agricole mari și mijlocii – 846.4 mii ha (42.3%).

Evoluția producției agricole (în % față de anul precedent) în perioada 1991-2012

Pe parcursul anilor 1991-2012 evoluția producției agricole (în % față de anul precedent) a fost însoțită de fluctuații, cele mai bune rezultate fiind remarcate în anii 1993, 1997, 2004 și 2008, iar cele mai negative rezultate, respectiv în anii 1992, 1994, 1996, 1998, 2003, 2007 și 2012.

Evoluția producției produselor vegetale principale în perioada 1990-2011

- În perioada 1990-2011 producția produselor vegetale principale s-a redus în RM semnificativ, inclusiv: producția grâului de toamnă și primăvară – cu 17.5%, orzului de toamnă și primăvară – cu 50.2%, leguminoaselor pentru boabe – cu 66.0%, sfeclei de zahăr – cu 71.9%, tutunului – cu 89.6%, legumelor – cu 66.2%, rădăcinoaselor pentru nutreț – cu 94.6%, porumbului pentru siloz și masă verde – cu 98.2%, fructelor, pomușoarelor și nucilor – cu 57.6%, strugurilor – cu 34.7%;
- Concomitent, a fost înregistrată o majorare a producției de porumb pentru boabe – cu 73.4%, floarea soarelui – cu 69.5%, soia – cu 471.5%, cartofi – cu 28.1% și bostănoase – cu 169.2%. Totuși, majorările în cauză se datorează, în mod special, extinderii suprafețelor însămânțate și mai puțin majorării productivității plantelor de cultură cultivate în RM.

Producția principalelor produse vegetale în RM în perioada 1990-2011, mii tone

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Grâu	1129	1057	926	1393	659	1277	784	1345	1105	922	813
Orz	418	427	405	481	325	311	137	257	242	203	152
Leguminoase-boabe	97	106	122	122	70	56	32	63	77	62	31
Porumb pentru boabe	886	1501	635	1325	629	949	1009	1791	1273	1151	1050
Sfecla de zahar	2375	1989	1784	1845	1527	1917	1749	1842	1525	1164	1115
Floarea soarelui	252	151	176	174	149	327	343	264	238	288	308
Soia	24	33	8	9	4	29	38	25	29	47	48
Tutun	66	63	45	50	42	27	20	24	25	22	25
Cartofi	295	291	311	726	475	426	387	430	437	373	361
Legume	1177	989	788	777	599	566	362	394	566	532	395
Porumb pentru siloz	4509	4979	3026	3359	2286	1766	1212	1065	653	300	212
Fructe, pomușoare și nuci	901	698	511	1190	707	589	557	1050	399	138	264
Struguri	940	774	824	933	674	862	776	302	344	469	712
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Grâu	1314	1254	103	944	1120	721	430	1346	807	871	932
Orz	247	242	74	284	227	215	126	362	273	226	208
Leguminoase-boabe	79	50	30	51	66	68	14	38	30	40	33
Porumb pentru boabe	1134	1206	1440	1845	1503	1328	363	1484	1145	1454	1535
Sfecla de zahar	1229	1238	721	931	1013	1194	616	981	354	903	666
Floarea soarelui	287	346	394	335	336	380	156	372	284	382	427
Soia	31	36	51	60	82	96	43	73	59	157	136
Tutun	16	12	7	8	7	5	4	5	5	10	7
Cartofi	409	337	314	331	395	392	204	284	272	297	378
Legume	473	410	373	333	417	498	228	392	320	364	398
Porumb pentru siloz	307	323	328	220	179	154	105	113	96	95	83
Fructe, pomușoare și nuci	332	246	655	439	390	332	280	373	309	324	382
Struguri	509	646	682	689	519	467	601	643	694	487	613

Producția medie la hectar pe principalele culturi agricole în 1990-2011, tone/hectar

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Grâu	3.9	3.5	3.3	4.0	2.2	3.2	2.1	3.3	2.7	2.4	1.9
Orz	3.5	3.2	3.3	3.5	2.2	2.3	1.3	2.0	1.8	1.6	1.2
Leguminoase-boabe	1.3	1.4	1.7	1.7	1.1	1.0	0.7	1.4	1.3	1.0	0.6
Porumb pentru boabe	3.4	4.8	2.4	3.9	2.2	3.0	2.9	4.0	3.1	2.8	2.3
Sfecla de zahar	29.1	24.9	21.6	22.2	18.4	18.7	16.9	19.3	15.0	12.9	12.1
Floarea soarelui	1.9	1.2	1.3	1.4	1.1	2.3	1.7	1.5	1.2	1.3	1.4
Soia	0.9	1.4	0.5	1.0	0.7	8.5	15.8	10.5	4.4	2.7	4.1
Tutun	2.1	1.9	1.6	1.6	1.5	1.4	1.2	1.4	1.1	1.2	1.1
Cartofi	7.2	6.2	5.6	10.2	7.6	7.5	6.5	6.9	7.0	5.6	5.5
Legume	16.6	12.7	10.7	10.6	8.8	9.4	7.0	7.3	11.5	11.1	7.9
Porumb pentru siloz	15.4	16.5	10.1	15.6	8.6	9.7	6.7	10.8	6.7	4.8	4.3
Fructe, pomușoare și nuci	3.9	2.9	2.1	4.3	2.8	2.8	2.8	5.6	2.3	0.8	1.7
Struguri	4.7	3.9	4.3	4.7	3.5	4.5	4.2	1.7	2.0	3.0	4.7

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Grâu	2.7	2.5	0.5	2.8	2.6	2.3	1.3	3.1	2.1	2.4	2.7
Orz	2.2	1.8	0.8	2.0	1.7	1.7	0.9	2.6	1.6	1.5	1.8
Leguminoase-boabe	1.5	0.8	0.6	1.3	1.6	1.6	0.4	1.3	0.9	1.0	1.1
Porumb pentru boabe	2.3	2.7	2.5	3.1	3.3	2.9	0.8	3.5	2.8	3.4	3.3
Sfecla de zahar	14.4	16.8	10.8	16.2	20.5	21.8	14.8	27.4	11.0	16.9	11.5
Floarea soarelui	1.4	1.3	1.1	1.2	1.2	1.3	0.7	1.6	1.2	1.5	1.5
Soia	3.2	3.5	2.8	2.1	2.3	1.7	0.9	2.4	1.2	2.7	2.3
Tutun	1.0	1.3	1.2	1.4	1.5	1.4	1.0	0.9	0.8	0.8	0.4
Cartofi	9.5	7.4	8.1	9.5	11.0	11.4	5.8	9.1	9.6	10.7	12.9
Legume	7.6	7.5	8.9	9.1	11.1	11.6	6.0	9.8	9.1	9.6	11.5
Porumb pentru siloz	7.8	9.2	7.4	8.9	11.2	9.9	4.2	11.0	9.5	9.5	8.6
Fructe, pomușoare și nuci	2.4	1.8	5.2	3.6	3.3	2.8	2.3	3.1	2.5	2.6	3.1
Struguri	3.2	4.2	4.5	4.7	3.5	3.1	4.0	4.3	4.6	3.3	4.3

Aplicarea îngrășămintelor chimice și naturale în perioada 1990-2011

În perioada 1990-2011, aplicarea îngrășămintelor chimice și naturale s-a redus în RM cu circa 86.7% și respectiv 99.7%. În anul 2011 în medie la un hectar de semănături, au fost introduse circa 20 kg de fertilizanți chimici, recalculați la 100% substanțe nutritive, față de circa 134 kg în anul 1990 (cu 85.4% mai puțin). Introducerea fertilizanților naturali la 1 hectar a constituit 20 kg la hectar, față de 5.6 tone în anul 1990.

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Îngrășăminte chimice, kt s.a.	232.4	191.4	127.6	44.9	20.0	12.5	14.3	12.1	10.3	6.1	10.3
azotate	92.1	82.7	61.8	26.4	14.1	10.5	13.2	11.4	10.2	5.9	10.2
fosfatice	85.7	75.2	43.4	12.7	8.0	1.4	0.7	0.5	0.1	0.1	0.1
potasice	54.6	33.5	22.4	5.8	1.6	0.6	0.3	0.2	0.0	0.0	0.0
la 1 hectar de semănături, kg	134	111	75	25	12	7	8	7	6	4	6
Îngrășăminte naturale, kt	9740	8600	5300	4200	1620	1779	905.7	352.9	227.3	122.1	83.3
Îa 1 hectar de semănături, kg	5620	5009	3097	2360	944	1031	527	204	132	73	49
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Îngrășăminte chimice, kt s.a.	12.8	18.4	15.4	17.5	18.1	16.6	22.4	24.7	19.9	25.5	30.9
azotate	12.7	18.0	14.6	16.1	16.1	13.8	18.8	21.9	17.0	20.6	25.0
fosfatice	0.1	0.3	0.6	1.0	1.5	2.0	2.4	1.7	2.0	3.3	4.0
potasice	0.0	0.1	0.2	0.4	0.5	0.8	1.1	1.1	0.9	1.6	1.8
La 1 hectar de semănături, kg	7	11	10	10	11	11	14	16	13	16	20
Îngrășăminte naturale, kt	98.2	54.2	47.3	42.2	44.2	10.5	7.9	8.0	6.9	17.7	31.5
la 1 hectar de semănături, kg	57	31	30	25	27	7	5	5	5	11	20

Efectivul de animale și păsări în perioada 1990-2011 (la sfârșitul anului), mii capete

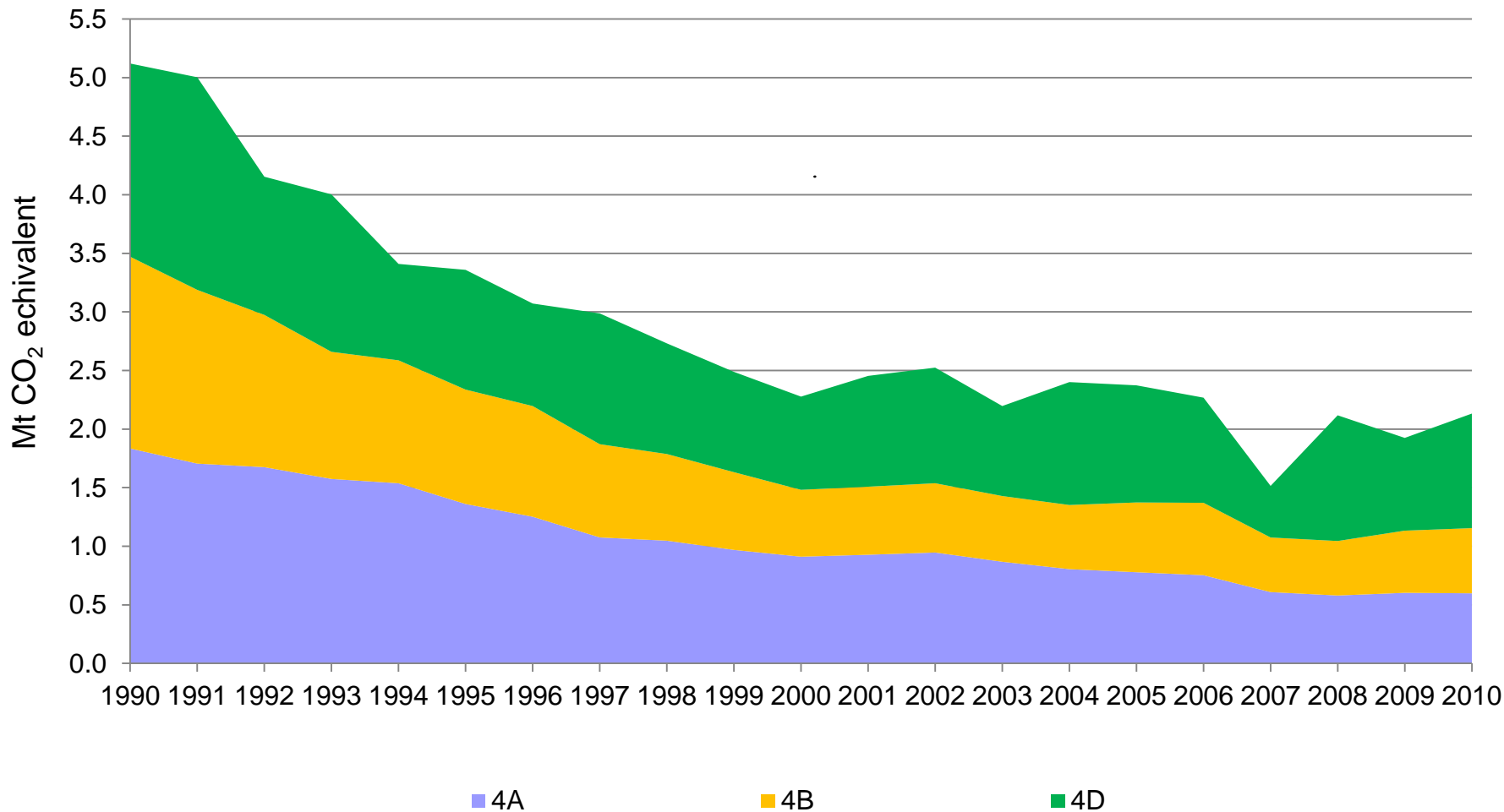
În perioada 1990-2011, efectivul unor specii de animale domestice s-a redus simțitor: taurinele – cu 78.8% (inclusiv, vacile de lapte – cu 60.3%), ovinele – cu 42.0%, suinele – cu 74.5%. Concomitent, în aceeași perioadă s-a majorat efectivul caprinelor - cu 235.9%, păsărilor de toate categoriile – cu 40.4%, asinilor – cu 25.0% și cabalinelor – cu 8.7%.

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Taurine	1061	1000	970	883	832	729	646	550	532	482	445
din care vaci	395	397	403	402	403	381	355	324	318	307	299
Ovine și caprine	1282	1289	1357	1437	1502	1423	1372	1235	1147	1056	962
din care ovine	1245	1239	1294	1363	1410	1328	1274	1139	1050	953	851
Cabaline	47	48	51	54	58	62	63	65	68	72	76
Asine	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	4
Suine	1850	1753	1487	1082	1047	1015	950	798	928	751	493
Păsări de toate categoriile	24625	23715	17128	12809	13448	13745	12365	12364	13046	13730	13625
Îepuri de casa	283	251	298	262	237	209	190	177	186	183	161
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Taurine	454	455	409	359	340	327	254	238	243	236	224
din care vaci	300	305	278	249	233	222	181	172	173	166	157
din care alte taurine	153	150	131	110	107	105	73	67	70	70	68
Ovine și caprine	972	978	958	960	954	963	866	880	930	921	846
din care ovine	857	849	835	838	833	849	765	774	817	801	722
din care caprine	115	129	124	122	122	114	101	106	113	120	124
Cabaline	82	83	81	76	72	69	61	57	56	54	51
Asine	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3
Suine	489	550	476	422	493	568	321	303	404	512	472
Păsări de toate categoriile	14730	15535	16196	17884	22774	23017	17544	18831	22987	23811	34564
Îepuri de casa	191	191	205	239	279	326	263	248	274	277	278

Categorii de emisii în cadrul sectorului 4 „Agricultura”

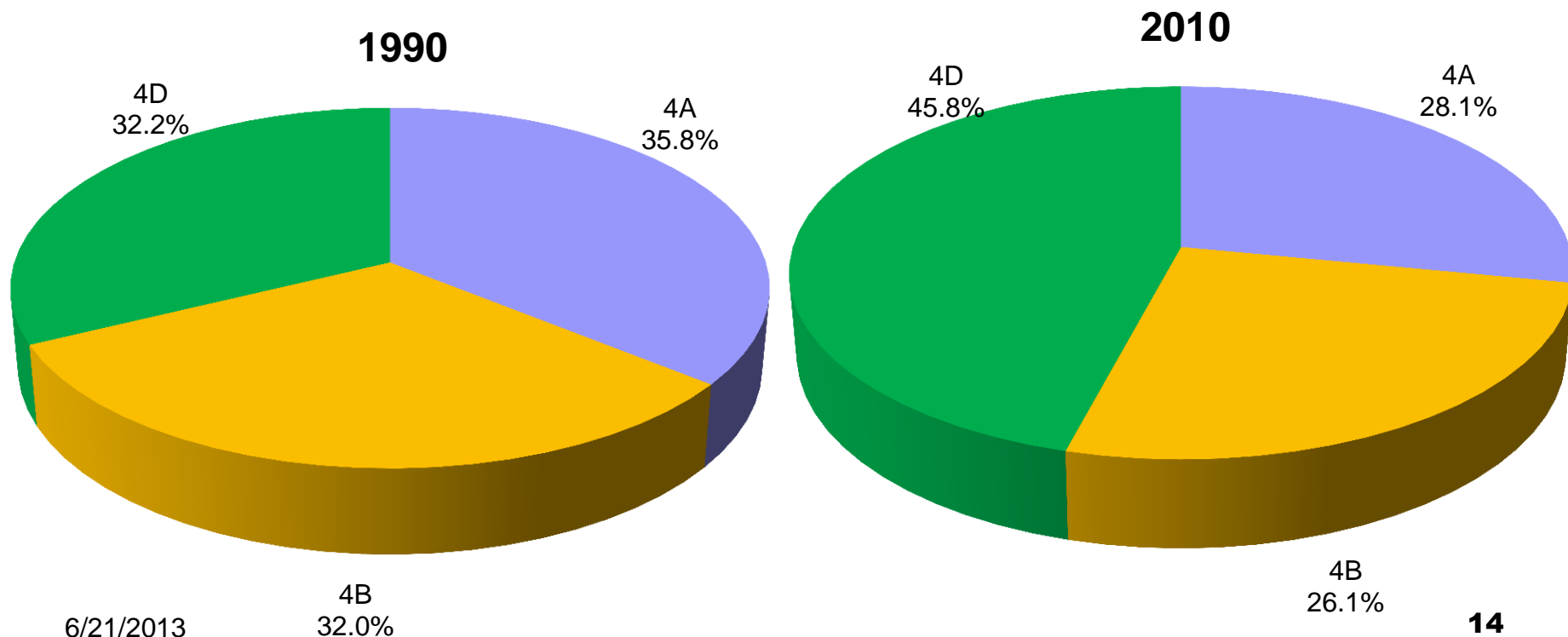
- În anul 2010, sectorul 4 „Agricultura” a avut o pondere de circa 16.0% din totalul emisiilor naționale de GES direct (11.8% în 1990).
- Sectorul 4 „Agricultura” reprezintă sursa majoră a emisiilor de CH_4 , cu o pondere de circa 24.5% din emisiile totale înregistrate la nivel național, și a emisiilor de N_2O cu o pondere de 91.9% din emisiile totale înregistrate la nivel național.
- Principalele surse de emisii în cadrul sectorului 4 „Agricultura” includ:
 - „Fermentarea enterică” (categoria 4A);
 - „Managementul dejecțiilor animaliere” (categoria 4B).
 - „Solurile agricole” (categoria 4D).

Tendențe în emisii GES direct în cadrul sectorului 4 “Agricultura”: 1990-2010

Ponderea gazelor și categoriilor în structura emisiilor de GES în cadrul sectorului 4 „Agricultura”

În anul 1990, emisiile de CH₄ au avut o pondere de circa 40.8%, iar cele de N₂O, respectiv 59.2% din emisiile totale de GES provenite de la sectorul 4 „Agricultura”. Către anul 2010, ponderea emisiilor de CH₄ s-a redus până la 30.8%, iar cea a emisiilor de N₂O, dimpotrivă, s-a majorat până la 69.2%.

Sursele de emisii cheie în cadrul sectorului 4 „Agricultura”

Categoria CISC	GES	Categoria de surse	Surse cheie
4A	CH ₄	Emisii de CH ₄ de la fermentarea enterică	Da (L, T)
4B	CH ₄	Emisii de CH ₄ de la managementul dejecțiilor	Nu
4B	N ₂ O	Emisii directe de N ₂ O de la managementul dejecțiilor animaliere	Da (L, T)
4B	N ₂ O	Emisii indirecte de N ₂ O de la managementul dejecțiilor animaliere	Nu
4D	N ₂ O	Emisii directe de N ₂ O de la solurile agricole	Da (L, T)
4D	N ₂ O	Emisii indirecte de N ₂ O de la solurile agricole	Da (L, T)

Metodologii de evaluare

- Ghidul revăzut 1996 (CISC, 1997);
- Ghidul bunelor practici (CISC, 2000);
- Ghidul CISC 2006 (CISC, 2006);
- Ecuația generală utilizată la calcularea emisiilor de GES este:

unde:

$$\text{Emisii GES} = \text{EF} * \text{AD}_1 * \text{AD}_2$$

- Emisii GES = emisii totale ale gazelor cu efect de seră
- EF = coeficientul de emisie asociat cu gazul de seră per unitate de activitate
- AD_1 = date de activitate disponibile în publicațiile statistice
- AD_2 = date de activitate adiționale, obținute prin măsurări experimentale sau prin calcule, inexistente în publicațiile statistice

Categoria	Categoria de surse	CH ₄		N ₂ O	
		Metoda	FE	Metoda	FE
4A	Fermentarea enterică	T2, T1	CS, D		
4B	Managementul dejecțiilor animaliere	T2, T1	CS, D	T2, T1	CS, D
4D	Solurile agricole			T1	CS, D

Date de activitate

- Anuarele Statistice ale RM și ale UATSN.
- Activitatea Agricolă a Gospodăriilor Personale Auxiliare ale Cetățenilor și a Gospodăriilor Țărănești (de fermieri).
- Raport Statistic (anual) Nr. 24-agr „Starea sectorului zootehnic”. Efectivul animalelor și păsărilor în gospodăriile de toate categoriile la 1 ianuarie (anual pentru perioada 1990-2011).
- Literatura științifică de specialitate: publicații ale Agenției Naționale de Dezvoltare Rurală (ACSA), Institutului de Pedologie și Agrochimie “N. Dimo”, etc.
- Acte legislative (ex.: Programul național complex de sporire a fertilității solului în 2001-2020, Programul complex de valorificare a terenurilor degradate și sporirea fertilității solului, etc.);
- Surse de date internaționale (ex.: Baza de date electronică a Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentației și Agricultură).

Analiza incertitudinilor

- Incertitudinile combinate prezentate ca procent din emisiile totale de GES direct provenite de la Sectorul 4 „Agricultura” au fost evaluate la circa $\pm 18.3\%$.
- Incertitudinile introduse în tendința emisiilor totale GES direct provenite de la acest sector au fost evaluate la circa $\pm 5.3\%$.

Activități de verificare și control al calității

- Pentru fiecare categorie de surse s-a completat un formular standard de verificare și control a calității categoriilor de surse individuale, conform metodologiei de evaluare de Nivelul 1 (CISC, 2000).
- Datele de activitate și metodele utilizate la evaluarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la acest sector sunt documentate și arhivate, atât pe suport de hârtie, cât și în format electronic.
- Pentru identificarea erorilor ce țin de introducerea datelor, cât și celor ce țin de procesul de evaluare a emisiilor de GES, au fost efectuate periodic proceduri de verificare și control a calității datelor utilizate și factorilor de emisie aplicați.
- În conformitate cu practicile durabile (CISC, 2000), la evaluarea emisiilor de GES au fost utilizate date de activitate și factori naționali de emisie din surse de referință oficiale.

Recalculări

Pentru categoria de surse **4A „Fermentarea enterică”**, recalcularea emisiilor CH₄ s-a realizat ca urmare a:

- disponibilității unui set actualizat al datelor de activitate cu privire la efectivul de animale din Raportul Statistic (anual) Nr. 24-agr „*Efectivul animalelor și păsărilor în gospodăriile de toate categoriile la 1 ianuarie*” și „*Indicatorii de bază ai dezvoltării sectorului zootehnic în gospodăriile de toate categoriile pe RM*”, precum și edițiilor actualizate ale Anuarelor Statistice ale UATSN;
- aplicării unor noi factori de emisie, determinați în cadrul metodologiei de calcul de Nivelul 2 (pentru categoriile „vacile de lapte”, „alte taurine”, „ovine” și „caprine”);
- utilizării unei noi valori a factorului de emisie pentru categoria „iepuri” – 0.59 kg/cap/an;
- precizării duratei perioadei de pășunat (210 zile în CNT, față de 180 zile utilizate în CND) și stabulație (155 zile în CNT, față de 185 zile utilizate în CND);
- precizării valorilor energiei digestibile (în cadrul CNT au fost utilizate valori variabile, în marja DE=65-70% pentru diferiți ani, ținând cont de condițiile specifice de întreținere a animalelor, reieșind și din condițiile climaterice ale anilor respectivi; pe când în CND pentru toate categoriile de animale a fost utilizată o valoare medie DE=65%).

Recalculări

Pentru categoria de surse **4B „Managementul dejecțiilor animaliere”** recalcularea emisiilor de CH₄ și N₂O s-au realizat ca urmare a:

- disponibilității unui set actualizat al datelor de activitate cu privire la efectivul de animale în RM: Raportul Statistic (anual) Nr. 24-agr „*Efectivul animalelor și păsărilor în gospodăriile de toate categoriile la 1 ianuarie*” și „*Indicatorii de bază ai dezvoltării sectorului zootehnic în gospodăriile de toate categoriile pe Republica Moldova*”, precum și edițiilor actualizate ale Anuarelor Statistice ale UATSN;
- aplicării unor noi factori de emisie, determinați în cadrul metodologiei de calcul de Nivelul 2 (pentru „vacile de lapte”, „alte taurine” și „suine”);
- aplicării unor valori cu specific național ale ratei de excreție a azotului (kg N/1000 kg de masă a animalului/an);
- utilizării unor informații actualizate cu privire la sistemele de management al dejecțiilor animaliere (MS%) în RM.

Recalculări

Pentru categoria de surse **4D „Solurile agricole”**, recalcularea emisiilor directe și indirecte N_2O s-a realizat ca urmare a:

- precizării pentru anii 1990, 1993 și 1994 a datelor de activitate cu privire la aplicarea îngrășămintelor chimice pe terenurile agricole ale RM (în baza informațiilor disponibile în Anuarelor Statistice ale RM și UATSN);
- precizării datelor de activitate pentru anul 1990 cu privire la aplicarea îngrășămintelor organice pe terenurile agricole ale RM;
- reevaluării cantităților de azot încorporate în sol cu urina și dejecțiile animaliere în procesul pășunatului, ca urmare a:
 - ❖ disponibilității unui set actualizat a datelor de activitate cu privire la efectivul de animale în RM: Raportul Statistic [anual] Nr. 24-agr, precum și edițiilor actualizate ale Anuarelor Statistice ale RM și celor ale UATSN;
 - ❖ aplicării unor valori cu specific național ale ratei de excreție a azotului (kg N/1000 kg de masă a animalului/an);
 - ❖ utilizării unor informații actualizate cu privire la sistemele de management al dejecțiilor animaliere (MS%) în RM;

Rezultatele recalculării emisiilor de GES de la sectorul 4 „Agricultura” pentru 1990-2005

În comparație cu rezultatele înregistrate în CND, modificările întreprinse în CNT, au rezultat într-o **reducere** a emisiilor de GES direct (în Gg CO₂ echivalent) în anii 1990-1992, 1994-1995, 2000 și 2003, aceasta variind de la minimum **0.6%** în **1991**, până la maximum **10.0%** în **1992**, respectiv într-o **majorare** a emisiilor de GES direct în anii 1993, 1996-1999, 2001-2002 și 2004-2005, aceasta variind de la minimum **0.8%** în **1996**, până la maximum **11.5%** în **2005**.

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
CND	5323.9	5035.3	4615.1	3839.8	3599.8	3386.2	3046.5	2839.2
CNT	5120.2	5002.8	4154.2	4003.3	3409.9	3359.1	3071.8	2987.3
Diferența, %	-3.8	-0.6	-10.0	4.3	-5.3	-0.8	0.8	5.2
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
CND	2518.3	2438.0	2312.2	2217.4	2313.9	2254.8	2210.7	2127.8
CNT	2731.8	2488.5	2277.0	2454.1	2524.6	2196.9	2401.2	2373.4
Diferența, %	8.5	2.1	-1.5	10.7	9.1	-2.6	8.6	11.5

Integritatea inventarului

- Prezentul inventar acoperă emisiile de GES provenite de la 3 categorii de surse: 4A „Fermentarea enterică”, 4B „Managementul dejecțiilor animaliere” și 4D „Solurile agricole”.
- Întrucât în RM nu se cultivă orez și nu există savane, nu s-au înregistrat emisii de GES de la categoriile 4C „Cultivarea orezului” și 4E „Arderea savanei”. Emisiile de GES de la categoria de surse 4F „Arderea reziduurilor agricole în câmp” au fost raportate în cadrul sectorului 5 „UTSUTGS”, categoria de surse 5B „Terenuri agricole lucrate”. Emisiile de CH₄ de la categoria 4D „Solurile agricole” nu au fost estimate în lipsa unei metodologii de calcul.

Categoria CISC	Categoria de surse	CH ₄	N ₂ O
4A	Fermentarea enterică	X	NO
4B	Managementul dejecțiilor animaliere	X	X
4C	Cultivarea orezului	NO	NO
4D	Solurile agricole	NE	X
4E	Arderea savanelor	NO	NO
4F	Arderea reziduurilor agricole în câmp	IE	IE

Abrevieri: X – categorii de surse incluse în inventar; NO – nu se produc [„engl.: Not Occurring”]; NE – nu s-au estimat [„engl.: Not Estimated”]; IE – incluse în altă parte [„engl.: Included Elsewhere”].

Ameliorări planificate

- Actualizarea setului utilizat al datelor de activitate și cel al indicatorilor de productivitate înregistrat în perioada de referință în sectorul zootehnic al RM;
- Concretizarea valorilor indicatorilor folosiți la calcularea factorilor de emisie naționali în baza metodologiei de Nivelul 2 în cadrul categoriilor de surse 4A „Fermentarea enterică” și 4B „Managementul dejecțiilor animaliere”;
- Colectarea unor informații suplimentare ce țin de sistemele de management al dejecțiilor animaliere la nivel național, precum și celor asociate cu precizarea valorilor cu specific național ale ratelor de excreție a azotului $N_{ex(T)}$ (în kg N/cap/an) pentru principalele categorii de animale din RM;
- Precizarea datelor de activitate și coeficienților cu specific național utilizați la estimarea emisiilor directe de N_2O ce provin de la returnarea în sol a reziduurilor agricole în RM.

Mulțumim pentru atenție!

Contacte:

E-mail: sergiu_cosman@mail.ru

GSM: 079 576 064

Contacte:

E-mail: valerian-cerbari@rambler.ru

GSM: 079 462 471